

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani,
Francišškanska ulica št. 6. I. nadstropje,
Učiteljska tiskarna.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani,
Francišškanska ulica št. 6. I. nadstropje,
Učiteljska tiskarna.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani,
Francišškanska ulica št. 6. I. nadstropje,
Učiteljska tiskarna.

Primate ga za besedo!

Predsednik Wilson je zopet govoril o miru, in sicer mnogo bolj poudarjeno, kakor je imel navado pred mirovnimi sklepoma v Brest-Litovskem in Bukareštu. Rekel je, da so Zedinjene države »trdno odločene, da dobe vojno«. Govoril je o tem, da se Amerika ne more zadovoljiti s postavitvijo petih milijonov mož. Vsaka ladja, ki lahko pripelje moštvo ali zaloge na Francosko, mora odpluti polna tja. In vendar tudi ta bojoviti govor vsebuje stavke, ki izdajajo, da bi bila pot k miru še vedno dostopna, ako bi bili državniki le pri volji, da krenejo na to pot. Predvsem je Wilson tu to pot zopet povedal, da Zedinjene države ne iščejo iz te vojne nikakršnega dobička in da se ne bojujejo za sebičen cilj. Stremijo le, kakor zatrjuje vnovič, samo po uresničenju onih temeljnih točk v mirovni zvezi narodov, ki naj zagotovijo vsemu človeštvu mir in svobodo. »Jaz ne bi mogel biti,« tako je govoril Wilson, »ponosen, da se bojujemo za samopašne namene; pač pa moram biti ponosen, da se bojujemo za človeštvo.« In Wilson je sklenil to izvajanje s pozivom na osrednje sile: »Če hočejo mir, naj pridejo in predložijo po pooblaščenih zastopnikih svoje pogoje. Svoje smo mu že naznanili.«

Kdo je predsednik Wilson, ki tako govori? Eni ga imajo za kljubujočega hinavca, ki za demokrat, krinko skriva vladarske požehljivosti američanskih denarnih mogotcev, za skopuha, ki za miroljubnimi frazami olupšava svojio in svoje dežele vladarsko požehljivost. Drugi ga smatrajo za poštenega idealista, za pravega dediča starih demokratičnih pristašev čistege verstva v novih angleških državah, za govornika demokratičnega kmetijstva velike republike, ki so mu poverili, v boju proti trustom najvišjo čast v državi. Pa naj imajo prav eni kakor drugi — gotovo je danes mož, ki ima v svojih rokah odločitev o vojni in miru, zakaj le upanje na nove čete Amerike še podžiga Anglijo, Francijo in Italijo, le ona jim daje moč, da nadaljujejo vojno. Zaraditega je Wilsonova beseda izdatnejša, kakor pa ona Lloyda Georgesa ali Clemenceauja. Zaraditega treba skrbno presoditi, če li njegov govor ne daje povoda za obravnave.

Wilson je povabil osrednje države, naj povedo svoje mirovne pogoje. In je rekel, da je načelo Amerike, »da naj nihče ne obogati v tej vojni«. Kako bi bilo, če bi ga prišli za besedo? Če bi mu predložili mirovne predloge, ki bi dokazovali, da se tudi mi ne bojujemo, »za samopašne namene«, da tudi mi iz vojne ne iščemo dobička, temveč le varstvo trajnega mira? Ako bi mu tedaj v resnici predlagali mir brez aneksij in bi obenem izjavili, da se pridružimo zvezi narodov, ki jo smatra kot pravi bojni cilj? Ali bi mogel Wilson odkloniti naš predlog, če bi mu predložili kot naš predlog njegove lastne

temeljne točke? Tega bi ne mogel; tudi v tem slučaju ne, ako bi bil v resnici kljubujoči hinavec, dozdevni nepridiprav, kakršnega ga navadno opisujejo vsenemci. Predsednik Zedinjenih držav američanskih Wilson ni car in američanski poljedelec ni neveden mužik. Čim se bo američansko ljudstvo prepričalo, da more priti do miru brez aneksij in do zveze narodov brez žrtev, bo moral Wilson skleniti mir in bo z njim primorana vsa ententa k miru. Izsiliti bi mogli tedaj mir, ako bi le Wilsona prišli za besedo, ako bi mu javno predlagali le mir po njegovih lastnih temeljnih točkah!

Czernin in Hertling sta že enkrat, seveda oba le akademično, ne v konkretnih predlogih, in Hertling le z nekaterimi pridržki, pripoznala Wilsonove temeljne točke. Toda od takrat se je zgodilo mnogo: Osrednje države so na vzhodu sklenile »zmagovalni mir« in Hindenburg je proglasil, da moremo tudi na zahodu skleniti nikakršnega »mehkega miru«. To loči sedaj nas in Wilsona. Ako nemško državno vodstvo s Hindenburgom noče »nikakršnega mehkega miru«, tedaj seveda z Wilsonom še dolgo ne bo mogoče govoriti; potem moramo računati z njegovim »trdo odločnostjo« in moramo počakati, če se mu v resnici posreči, da spravi skupaj toliko ladij in prepelje svojih pet milijonov mož na Flandersko; ali zmaga nemški podmorski čoln ali mrzlična gradnja američanskih in angleških ladij. Toda če tudi so osrednje države pripravljene k cennemu sporazumu z entento, k miru brez aneksij na zahodu, celo takrat zija med nami in med Wilsonom še vedno vprašanja vzhoda. Wilson je rekel, da vsem predlogom osrednjih držav glede sporazuma stoji na poti »pridržek vzhoda«. Osrednje države so v ta namen pripravljene k sporazumu na zahodu, »da bi uresničile svoje osvojevalne in izkoriščevalne načrte na vzhodu«. On pa hoče biti uslužen Rusiji pravtako kakor Franciji. »Podpore potrebujejo le oni, ki so brez pomoči, in prijateljstva«. Gotovo, smejati se moramo Wilsonovemu prijateljstvu do Rusije, moramo kljub njegovi ljubezni do »podpore in prijateljstva potrebnih« domnevati zelo samopašne namene, moramo mu očitati, da tudi Zedinjene države niso nedolžne na propadu Rusije, ker so tudi te Rusiji odrekle po oktobrski revoluciji vsakršno gospodarsko pomoč. Toda vse to ne izpremeni na stvari ničesar, da mirovna sklepa v Brestu Litovskem in v Bukareštu otežkočata sporazumljenje med Wilsonom in med nami. Važno tukaj je le dejstvo, da se moramo z Wilsonom sporazumeti le tedaj, če moramo o usodi Rusiji odtrganih obmejnih ljudstev odločiti ne le sami, temveč na mirovnem kongresu skupno z vsemi narodi.

Ako bomo osvajali na zahodu, na vzhodu pa hoteli vse nekdanj rusko obmejno ozemlje urediti potem je sporazumljenje nemogoče, potem se vojna nadaljuje v brezkončnost. To-

da če hočemo samo mir, mir brez aneksij na zahodu in brez podložnih držav na vzhodu, tedaj nudi Wilsonov govor korak k miru. Potem ga moramo prijeti samo za besedo, pa pridemo do miru.

Da se razumemo!

II.

Dne 30. majnika 1917 ob otvoritvi drž. zbora je postal dr. Korošec to-le deklaracijo, ki jo imenujemo na sploh majniško:

»Podpisani v jugoslovanskem klubu združeni poslanci izjavljajo, da temeljem narodnega načela in hrvatskega državnega prava zahtevajo zjedinenje v eno državno celoto vseh ozemelj monarhije, na katerem prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi pod žezlom Habsburško-Lorenske dinastije in da se zastavijo za udeleževanje svojega jedinstvenega naroda z vsemi močmi.«

Dne 15. septembra 1917. so podpisali knezoško ljubljanski dr. A. B. Jeglič, prelat Kalan in dr. Josip Gruden, potem za takratno Slovensko ljudsko stranko dr. I. Sušteršič, za narodno napredno stranko dr. Iv. Tavčar in dr. K. Triller ter za »Slov. kat. demokracijo« gg. Mojskerc, Vidic in Znidaršič — izjavo, v kateri pravijo:

»Podpisani zastopniki Slovencev izjavljamo, da se solidarno pridružujemo državnopravni deklaraciji jugoslovanskega kluba z dne 30. maja t. l. Po našem živem prepričanju je bodočnost habsburške monarhije mogoča le na načelu resnične svobode narodov, a bodočnost našega naroda le na načelu združenja Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki prebivajo v naši monarhiji. Oboje, svobodo in edinstvo pa more našemu narodu zagotoviti, in ohraniti le samostojna na načelu sameodločbe narodov zgrajena jugoslovanska država pod žezlom habsburške dinastije. Zato zahtevamo, da se čimpreje izvede to jugoslovansko edinstvo in se v tem oziru zapljuje zanašamo na očetovsko naklonjenost nositelja habsburške krone, ki je v kratki dobi svojega vladanja tolikokrat posvedočil svojo pravičnost nasproti svojim narodom.«

Dne 25. in 26. decembra 1917 je na svojem desetem strankinem zboru naša jugoslovanska soc. dem. stranka soglasno odobrila naslednjo resolucijo:

»Stoji na resoluciji od novembra 1909 jugoslovanske konference ter izreka vnovič kot cilj jugoslovanske soc. dem. stranke ustanovitev samoupravne kulturne, gospodarske in politične celote vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov na sklenjenem gospodarskem prometnem ozemlju. (Natančneje je bilo tu dalje zapljenjeno!) Pozdravlja pa vsako resno delo in stremenje za uresničenjem tega cilja.«

»Glede deklaracije jugoslovanskih poslancev v drž. zboru z dne 30. maja izjavlja zbor, da jo pozdravlja kot prvi enotni in politični izraz združenih meščanov in kmetov za važno politično idejo, katero je razredno organizirano delavstvo že l. 1909. ob pravem času na pravem mestu ter v pravi obliki izreklo ob polni indiferentnosti vse jugoslovanske javnosti.«

Referent dr. Tuma je utemeljeval stališče stranke tako-le (glej: Razprave X. rednega zbora — str. 54): »Slovenska socialna demokracija ne more opustiti glede jugoslovanskega vprašanja svoje resolucije od novembra 1909., ker je širša od državnozbornske deklaracije od maja t. l., ki je vezana na hrvatsko zgodovinsko in na dinastično vprašanje. Hrvatsko državno pravo nima s Slovenci nič opraviti. Socialna demokracija zgodovinski princip odklanja dosledno, ker vidi v njem načelo nasilja močnejšega nad šibkejšim. Ako se Slovenci sklicujejo nanj, to pomeni odrekanje svobodni eksistenci. Vendar gre akcija nacionalnih strank za jugoslovansko resolucijo vzporedno z jugoslovansko resolucijo socialne demokratične stranke. Živahna agitacija slovenske ljudske in narodne stranke zanese jugoslovansko misel v vse predele slovenske zemlje, in socialna demokracija le obžaluje, da se to ni zgodilo že prej in vsaj pred balkansko vojno.«

Strankin zbor jugosl. soc. dem. stranke je tedaj ponovno potrdil sklepe konference l. 1909.: »Naši Zapski« (leto VI. str. 279—282) so poročali, da so se »resolucije jugoslovanske konference razglasile kot nekakšen program, ki bi naj bile dokument, ki bo za celo vrsto let določal smer delu in razvoju socialno-demokratičnih strank na balkanskem polotoku in v Avstriji.«

Povod tem resolucijam je bila aneksija Bosne. Etbin Kristan je napisal takrat v »Naših Zapiskih« dva jako zanimiva članka pod naslovom: »Herceg-Bosna« (I. VI. str. 56, 255), v katerem je trdil, da »Jugoslovansko vprašanje ni državno vprašanje, temveč je izven njega, nekaj drugega; ono je narodno vprašanje.« Izvajal je:

»Ako narod in teritorij nista identična, tedaj tudi narodno združenje ne more biti identično z državnim ali kakršnokoli teritorialnim združenjem, in vsaka fraza o »narodni državi« je teraj sleparija. Bistvo narodnega vprašanja tedaj ni državnega značaja, ampak problem se glasi: v kakšni obliki je mogoče zediniti vse člane posameznega naroda v taki skupini, ki bo sposobna za narodno samostojno življenje? Kako daleč segajo skupni interesi vseh članov narodov, kje prenehajo in kje nastajajo skupni interesi drugih skupin? Na kakšni podlagi in v kakšnih razmerah je mogoče sodelovanje vseh članov naroda v narodovem življenju?«

Jugoslovanska socialistična konferenca v Ljubljani l. 1909. je odgovorila na to tako-le:

a) vsem narodom skupni interesi kakor tudi zmagovito napredujoča tendenca vseh narodov Avstro-Ogrske k nacionalni demokraciji predstavljajo proti absolutizmu in fevdalnemu dualizmu novo politično idejo narodne avtonomije, t. i. preobrazbo Avstro-Ogrske tako, da bo na enotnem gospodarskem ozemlju vsakemu narodu brez ozira na zgodovinske meje zagarčena enotnost, samostojnost in samouprava v vseh narodno-kulturnih zadevah. S stališča tega razvojnega pojmovanja izjavljamo programatično:

1. Avstro-ogrski Jugoslovani smatrajo za končni smoter svojega narodno-političnega stremjenja popolno narodno združitev vseh Jugoslovancev ne glede na različnost imena, vere, pisave in dialektov ali jezikov,

2. kot deli velikega enotnega naroda stremimo, da se konstituiramo kot enoten narod ne glede na vse umetno napravljene državno-pravne in politične pregraje, želeči skupno nacionalno avtonomno kulturno življenje kot svobodna enota v popolnoma demokratični konfederaciji narodov.

b) Jugoslovanska nacionalna demokracija smatra sedanje jugoslovanske narode le za elemente, ki naj ustvarjajo enoten narod in konstatira, da treba v svrhu oživitovitve te enotnosti smotrenega skupnega, kulturnega in političnega dela, ne glede na današnje politične formacije in meje.

Po ti jugoslovanski konferenci se je vršila o Božiču l. 1910. v Belgradu tzv. balkanska, ki je formulirala svoje težnje v tem-le:

Balkan, balkanskim narodom v združeni federativni republiki. —

Dne 2. in 3. marca 1918. se je vršila v Zagrebu konferenca, kjer so se udeležili razni jugoslovanski politiki, za Slovence glavna urednika obeh meščanskih dnevnikov »Slov. Naroda« in »Slovenca« — za hrvatske socialne demokrate sodrugi Korač, Batt in Nikolič. Ta je odobrila tzv. zagrebško resolucijo, ki se glasi:

»Sakupljeni nakon razprave o opčem političnem in narodnem položaju složni so u tom, da je nužna koncentracija vseh strank in grupa, koje stoječi na stanovištu narodnoga jedinstva te oslanjajući se o načelo narodnoga samoodredjenja, traže svoju narodnu, nezavisnu na demokratskim temeljima uređenu državu Slovenaca, Hrvata i Srba.«

Dne 17. marca 1918 pa se je vršil v Žalcu na Štajerskem tabor ljudstva ob navzočnosti več zastopnikov Hrvatov in Srbov, ki je sklenil sledeče:

»Na narodnem taboru v Žalcu dne 17. marca 1918 zbrani izrekajo svoje prepričanje, da je življenje našega naroda zagotovljeno le v ujedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov v lastni državi. Pozdravljamo vzorno z jugoslovansko deklaracijo 30. maja 1917 započeto delo Jugoslovanskega kluba ter odločno poudarjamo sameodločno naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki hoče na svojem narodnem ozemlju tvoriti samostojno državo.«

Verus.

Politični pregled.

— Manifestacijski shod v št. Vidu nad Ljubljano se je vršil včeraj ob mnogoštevilni udeležbi. Govorili so drž. poslanec Korošec, dež. poslanec Novak, drž. poslanec dr. L. Pogačnik in naš sodrug Anton Kristan, ki je izvajal naslednje: Jugoslovanska socialna demokratična stranka se doslej ni udeleževala manifestacijskih shodov za Jugoslavijo. V dneh, ki jih je povzročila ta dolgotrajna vojna, je imela vse polno dela na strokovnem in gospodarskem polju, da pribori delavcu boljše eksistenčne pogoje in da mu zagotovi vsaj bori košček kruha. Da smatramo Slovence, Hrvate in Srbe za en narod, ki potrebuje čim ožje enotnosti za svoj bodoči razvoj, je proklamirala že pred leti na znani tivolski konferenci. Majniško deklaracijo je na strankinem zboru v decembru lanskega leta

pozdravila in prva zopet potrdila svoje tozadevne jugoslovanske resolucije. Socialna demokracija kot razredna delavska stranka se bori zato, da dobi brezpravni delavski razred enake pravice kot jih imajo drugi razredi v narodu — razume se samo ob sebi, da ni za to, da bi eni narodi gospodarili nad drugim, da bi bili narodi — gospodarji in narodi hlapeci. Ruska delavska revolucija je zapisala na svoj prapor sameodločno narodov. Žalostno je, da zastopniki velikih narodov nočejo priznati malim onih pravic, ki jih terjajo zase. Žalostno je tudi, da besede ne drže, tako da ne preostaja malim narodom nič drugega kot opreti se na lastno moč in na zgodovinski razvoj. Nemčija je celo prelomila določbe Brestovskega miru. Socialna demokracija je za svobodo vsakega naroda. Kadar jo pokličejo zgodovinski dogodki, vedno je na mestu. Tako prihaja tudi sedaj na manifestacijska zborovanja za jugoslovansko misel zato, ker obljublja vlada progone in persekucije za one, ki so za Jugoslavijo. Prihajamo, da povemo, da je za Jugoslavijo ves slovenski narod brez razlike, vse poštene slovenske stranke. — V tem zgodovinsko važnem času,

moramo zahtevati od vseh članov našega naroda poštenost, odkritost in dobro voljo. Naj ne pozabijo imovitejši sloji brata siromaka, ki mora živeti le od tega, kar mu da aprovizacija. Naj ne odženo od svojega praga delavca — reveža, ki pride po ono, kar mu še manjka za preživitev družine. Hudi časi stoje pred nami. Delavstvo bo stalo trdno v vrstah za pravičnost in svobodo naj v teh časih tudi vsi drugi ne pozabijo, zvestobe za zvestobo. Le tako si ohranimo potrebne moči da si priborimo svobodno in srečno Jugoslavijo. — Po shodu je pestra množica z godbo na čelu napravila izprevod po vasi in navdušeno vzklikala: živel svoboda, živel Jugoslavija!

— Odgovor brambnega ministra na interpelacije. Brambeni minister pl. Czapp je pisмено odgovoril na celo vrsto vprašanj raznih državnih poslancev. Iz odgovora posnemamo med drugim: Vsak vojak, ki je od početka vojne na fronti, se v dveh turnusih, vsakokrat za tri mesece, premesti s fronte v ozadje, kjer se porabi v področju armade kot inštruktor. Zahtevam raznih poslancev, naj bi se edini kmečki sinovi potegnili s fronte, vojna uprava ne more ustreči. Glede podaljšanja oproščeni z določenim rokom izjavlja brambeni minister: Splošno se črnovojniki starejših letnikov in za službo na fronti nesposobni vojaki vseh letnikov oproščajo na nedoločen čas. Črnovojniki mlajših letnikov pa se iz vojaških razlogov zamožejo oprostiti le za krajšo dobo in k večjemu za štiri mesece. Vojnim vjetnikom, ki se vračajo iz Rusije, se naknadno izplača za vso dobo zaostala vojaška mezda, ako se izkaže, da niso bili vjeti po lastni krivdi.

— Kongres poljskih socialistov. V Krakovu se je vršil te dni štirinajsti kongres poljskih socialistov, na katerem so bili zastopani tudi poljski socialisti iz Rusije. Udeležili so se ga tudi češki socialisti Soukup, Němec in Prokeš. Politična debata je bila posebno živahna in ostro se je napadala dvoumna politika Avstrije v poljskem vprašanju.

— O mirovnem vprašanju razpravljala glasila našega vnarnjega ministrstva »Wiener all-gemeine Zeitung« ter pravi med drugim: Z brezobzirnjo okrutnostjo in jasno povejmo: Ni nam mogoče razpravljati s sovražno diplomacijo tako, kakor da bi stala angleška in francoska armada ob Renu, in ne nemška armada v srcu severne Francije. K posvetovalni mizi se usedemo le s treznimi in odkritimi predpogoj. Zahtev ne stavimo mi, zahtevamo pa predvsem, da se nam prizna pravica obstoja in svobodnega razvoja. Le če nam jih zagarčijo, bomo poznali tudi mirovne ofenzive in razprave o miru. Dokler se to ne zgodi, so nam tudi Balfourjeve in Smutsove besede sumljive.

— Blamaža bivšega nemškega kanclerja dr. Michaelisa. V nemškem parlamentu je pravil poslanec nemške neodv. socialne demokracije, da je mornarjem prepovedano brati časopise nemške neodvisne soc.-dem. stranke (to-rej »Vorwärts« ne škoduje nič). Pravil je tudi, da je kazensko postopanje proti sodr. Dittmanu. Haaseju in drugim, trajajoče 7 mesecev zaradi hujskanje mornarjev ustavljeno.

— Nobenih mirovnih pogajanj. Skupščina northumberlanskega rudarskega sveta je bila dne 22. t. m. zaključena. Predlog, ki ga je stavil pacifističen odsek, in ki zahteva od vlade, da nastopi iniciativno za mirovna pogajanja,

je bil odklonjen, ker se zdi odseku, da za pogajanja še ni prišel pravi trenutek.

— Socialisti in mirovno gibanje. Voditelj holandskih socialistov, Troelstra, je govoril povodom volitev v Amsterdamu govorn, v katerem je izvajal: Vprašanje je, če se pride do miru z revolucijo ali če vodi revolucija do miru. Metoda boljševikov se ni obnesla. Ne bom jo posnemal. Kar so skivjali v Brestu Litovskem, ni mir. Boljševiki so se morali ukloniti popolnoma nemškemu imperializmu in aneksionizmu. Izjalovili so se tudi posveti v Stockholmu; toda kakor hitro napoči ugoden trenutek, ko ne bo našel aneksionizem ugodni tal več, bom sledil vabilu socialistov sporazuma in Huysmansa ter sklical v Bern socialno demokratični posvet.

— Rusko-ukrajinska mirovna pogajanja. Ukrajinsko-ruska (?) mirovna pogajanja se prično v nekaj dneh. Delegacija je že v Kijevu. Predsednik je rumunski socialist Rakovski. Delegacija šteje 47 članov. Odposlanstvo provizorične vlade donskih kozakov so sprejeli nemški zastopniki.

— Mirovna pogajanja med Finsko in Avstro-Ogrsko. V vnarnjem ministrstvu na Dunaju so se pričela mirovna pogajanja med Finsko in Avstro-Ogrsko. Razum mirovne pogodbe sklene se še posebna gospodarska in pravno politična dodatna pogodba.

— Grozovitosti finske meščanske vlade. Petrograška brzojavna agentura naznanja iz Moskve, da je ustrelila finska bela garda po zavzetju Tammerforsa 500 ruskih častnikov in vojakov. Najpreje so jih zaprti v mestno gledišče in drugo hitro so jih pa na gori Pupiki v krdelih po 40 do 50 mož ustrelili. In take vlade si naj želimo?!

— Ministrstvo za ljudsko prehrano v Italiji. Italijanska vlada razglašja: Za dobo vojne in še eno leto po sklepu miru se za ljudsko prehrano ustanovi posebno ministrstvo. Za ministra se imenuje dosedanj generalni komisar za ljudsko prehrano, Crespi.

— Uporno gibanje na Irskem. Londonska »Times« poročajo, da je angleška vlada odložila objavo dokazov za nemško zaroto na Irskem, ker je baje po aretacijah sinnfeinerjev prišla na sled novim dejstvom. V Dublinu je bila sedaj aretovana članica izvršilnega odbora sinnfeinerjev, Miss Clark, katere mož in brat sta bila leta 1917 povodom vstaje v Dublinu obsojena na smrt in usmrčena.

— Angleži nastopili v Perziji rusko dedščino. Kmalu potem, ko so morali zapustiti in izprazniti Rusi vsled določb brest-litovskega miru Perzijo, so Angleži v deželo vikorali, da jo priklonijo s pomočjo plačane žandarmerije, političnih agentov in dalekosežne propagande svojemu azijskemu kolonialnemu ozemlju oziroma da vsaj vse potrebno ukrenejo za priklonitev. Močne angleške čete z artilerijo so prišle v Seistan ob afganistanski meji, in tudi v Chorassanu so se že močno ugnezdili. Glavni agent je znani dolgoletni angleški propagator v srednji Aziji, oberst Syket. Angleži so skušali doseči zvezo z ruskimi boljševiki in so podpirali v ta namen boljševiško akcijo v Bakuju, središču petrolejske industrije. Angleški cilj je, utrditi se ob Kaspijskem morju.

— Podržavljenie ameriških železnic. Vsled pooblastil, ki jih je prejel Wilson od kongresa, je odvil vsem predsednikom in ravnateljem železniških družb službeno moč; od danes se smatrajo za državne uslužbenice; njih plače bodo mnogo nižje kot prej.

— Oboroževanje Amerike. Predsednik Wilson je odobril zakonsko osnovo, ki določa, da se morajo vpisati za vojaško službo vsi mladi moški, ki so dosegli od 5. junija 1917 dalje starost 21 let.

Dnevne beležke.

— Draginjske doklade obdavčene. Finančno ministrstvo je sporočilo finančnim deželnim oblastem, da so vsi izredni dohodki uslužbencev, ki jih dovoljujejo službeni plači zaradi vojnih razmer pod kakršnimkoli imenom — če tudi le začasno ali izjemoma — (aktivitetne doklade, pokojnine) po § 159, odstavek 1, in § 167, št. 1, 2 in 4 zakona o osebni dohodarini enako kakor normalni službeni prejemki ali pokojnine podvrženi dohodninskemu in plačarinskemu davku.

— Spremembe osebnega voznega reda na južni železnici. Počeni s l. junijem t. l. se vozni red osebnih vlakov na glavni progi južne železnice nekoliko spremeni in sicer: Nočni brzovlak št. 5. Dunaj-Trst, vozi na progi Maribor-Ljubljana 20 minut kasneje, ter prihaja v Ljubljano ob 6.40 zjutraj, in odhaja ob 7.01 zjutraj. Dnevni brzovlak št. 1 Dunaj-Trst, odhaja iz Ljubljane ob 6.33 zvečer. O-

sební vlak št. 31 Dunaj-Trst vozi nekaj minut kasneje, iz Ljubljane ob 1.36 ponoči. **Osební vlak št. 35 b** Dunaj-Trst stal bode v Ljubljani 84 minut, ter odhajal ob 3.20 popoldne. **Nočni brzovlak št. 6**, Trst-Dunaj vozil bo nekaj minut preje, iz Ljubljane ob 11.45 ponoči. **Dnevni brzovlak št. 2** Trst-Dunaj ostane neizpremenjen. **Osební vlak št. 32** Trst-Dunaj vozi nekaj minut preje, iz Ljubljane ob 2.47 popoldne. **Osební vlak št. 34** Trst-Dunaj ostane neizpremenjen. Drugi vlaki za civilno prebivalstvo sploh ne pridejo v poštev.

— **Opozorjamo na današnje javno predavanje »Akademije«** v »Mestnem domu«. Predava prof. dr. Pavel Grošelj: O lakoti. Delavstvo je vstopnino prosto. Začetek ob osmih zvečer.

— **Korespondenca z ruskimi vojnimi ujetniki**. Dunajska poluradna »Korrespondenz Wilhelm« piše: Na mnoga vprašanja se obvešča, da je redni poštni promet z Rusijo že nekaj mesecev sem popolnoma prekinjen in da prihaja korespondenca naših ruskih vojnih ujetnikov prav neredno in skoro le slučajno, po posebnih potih v monarhijo. To prekinjenje poštnega prometa ima svoj vzrok deloma v splošni desorganizaciji v Rusiji, vsled česar trpi tudi poštni promet, deloma pa v vojnih operacijah na Finskem, kjer je poštni promet sploh popolnoma nemogoč. Za usodo vojnih ujetnikov pa vsled tega ni treba imeti nobenih skrbi.

— **Razvoj združnega gibanja**. »Velenakupna družba konsumnih društev« v Pragi naznanja zelo razveseljen napredek. Družba, ki je imela v prvih štirih mesecih 1. 1917 K 1,624.596,35 prodaje, je dosegla letos v istih mesecih K 5,871.695,90 prodaje, torej je napredovala v štirih mesecih za K 4,247.099,55. Ljudje začinjajo spoznavati tudi na Češkem, kjer niso bila tla za združne organizacije nikoli ugodna, njih velik pomen.

— **»Narodne Novine«** ustavljene. Ker so bili »Narodni Listi« v Pragi (glasilo Kramarjevo) ustavljeni, so začele izhajati »Narodne Novine«. Policija je novi list ustavila, ker ni nikakršnega dvoma, da je nov list nadomestilo »Narodnih Listov«.

— **Bilanca južne železnice**. Bilanca južne železnice ugotavlja za leto 1917 30,637.783 K dohodkov (6,487.098 manj kot prejšnje leto) in 43,945.593 K stroškov (923.270 K več kot prejšnje leto). Primanjkljaj znaša za leto 1917 torej 13,307.810 K (lani 5,897.542 K).

— **Iz Maribora**. Danzadnem se pojavljajo v veliki množini slučajni obolenja, zlasti je to jetika, ki se vsled vladajoče slabe prehrane prebivalstva zelo razširja kljub zdravniškemu trudu, tedaj se ne more več označiti kot površnost, temveč kot zločin, ker se mestna občina brezobzirno igra z življenjem prebivalstva. Ni zadosti, da se z ozirom na druga mesta skoro ničesar ne stori za prehrano prebivalstva. — Ali ako se že kaj ukrene, tedaj so poleg takoj govori elementi, ki mislijo, da bodo dosegli svoj cilj, ali kakor se to dogaja čestokrat, da gledajo, da bodo na škodo drugih potrebnih izkušali pomagati. Pri tem pa so še predrzni, da se izdajajo kot nesamopašni dobrotniki. Brezobzirnost mestne občine gre tako daleč, da je popolnoma opustila snaženje po cestah. Čeprav je po vseh ulicah mesta dovolj hidrantov, se ne poskropi nobena cesta in prah se tako vali po cestah. Ali gospodje pri mestni upravi ne mislijo, koliko nevarnosti ima to za prebivalstvo. — Ali ni nobenega zdravnika v Mariboru, ki bi imel toliko človeškega čuta, da bi občinski zastop opozoril na nevarnosti prenašanja bacilov po cestnem prahu?

— **Iz Črne na Koroškem**. Rudarja Grabner in Počovnik sta kupila pri p. d. Jelenu pod Urško goro krompir, mera (20 litrov) tehtja okrog 15 kg. Sama sta peljala krompir domov, mera po 10 K. Lastnica je prišla čez nekaj dni po denar. Ker je skoro polovica krompirja »saj ni drugega za jesti« bilo porabljenega, je dobrotnica zahtevala za mero po 12 K, kar je tudi dobila. — Najemnik grofa Thurna F. Veršnik v Luderbergu je lansko leto pripravil prostor za les, kjer je nasadil rž. Meseca maja, ko je bila rž v najlepši rasti, so prišli grofovski delavci in so na vse rženo polje zasadili gozdne rastline in tako seme zadušili. — Minuli teden je bilo v Topli pri p. d. Kordešu iz hleva ukradenih dvoje ovac in zaklanih. — Posesniku Frimutu je bilo v isti noči vzeto za 800 K raznega perila. — Rudarju Steinbergerju pri Sv. Heleni je bil nalomljen zaboj, v katerem so bila živila, in odvzeta vsebina.

— **Posledice poostrenih ukrepov proti tatvinam na železnicih** so vedno bolj občutne. Na Pragerskem je stal vojaški vlak. Vojak, ki ga je stražil, je videl skočiti iz vagona nekega vojšaka in ga pozval, naj se ustavi. Ker se ta ni hotel odzvati, je vojak streljal in zadela ga v glavo. Pozneje so dognali, da je bil ustreljen vojak neki četovodja in komandant transporta.

— **Kakšna je mladina dandanes!** Zasebni uradnik Josip Sattler na Dunaju je te dni srečal svojo sedemnajstletno hčer Leopoldino, ko je šla po ulici z nekim kadetom. Oče je ustavil dekleta in jo vprašal, s kom hodí. Dekle — punica v kratkem krilu — je predrzno zavrnila očeta, na kar ji je oče prisolil zaušnico. Gospodična pa je šla k sodišču, kjer je proti očetu vložila tožbo zaradi žaljenja časti. Na razpravi je oče rekel, da je tako postopanje nasproti očetu nesramno in nezaslišano; njegova hči je sploh predrzna. Tako je zanj poslala mater poročilo, naj ji nemudoma pošlje v kavarno ~~zavodilo~~ kor boče kaditi. Sodnik je opom-

nil dekleta, naj umakne tožbo, kar je po daljšem obotavljanju storila z opazko, da se bo takoj obrnila na varuško oblast, da vzame njenemu očetu očetovske pravice nad njo.

— **Ogrski žurnalista postal bolševik**. »Bud. Hirlap« poroča, da je postal aradski časnikar Andrej Rudnianski, ki je prišel v rusko ujetništvo in tam začel izdajati list v madjarskem jeziku, ki je zastopal socialistične ideje ter je bil določen za ogrske ujetnike, popolen bolševik ter da si je pridobil Leninovo zaupanje. Deluje kot ljudski komisar. Njega mesečna plača znaša 1300 rubljev.

— **Iz glavnega mesta Madjarov**. Budimpeštanski prehranjevalni urad je obtožil celo vrsto ljudi radi oderuštsev. Tako je na pr. zahteval neki restavater za eno palačinko 30 K, drug za telečjo pečenko 45 K. Razen tega je naznanjen pri državnem pravdništvu 300 trafikantov, ki so prodajali škattljivo užgalie za 90 vin! Na ta način krade transilvanska druhal, ki gorl za »zmagoviti mir«.

— **Tudi Ogrji imajo velike dolgove**. V ogrskem parlamentu je govoril finančni minister Popovics o narastku državnih izdatkov, ki so prisilili madjarsko državo, da najame pri avstro-ogrski banki nova posojila. Ogrska država ima danes 26 milijard kron dolga. Pred vojsko so znašale obresti 325 milijonov, danes pa znašajo 1.128 milijonov kot preje vsi državni izdatki skupaj.

Vojna.

Dunaj, 25. maja. Uradno se izražala: Bojni v ozemlju Zugna Tiorra so večeraj precej ponehali. Na visoki planoti Asiaški in ob spodnjem toku Piave so se sovražni izvidni sunki izjalovili. V Rivi so bile vsled topniškega ognja poškodovane nekatere hiše. Nad 30 sovražnih letal je metalo bombe na mesto Feltre. En civilist je bil ubit, 8 ranjenih, sicer pa je stvarna škoda neznatna. Vojni pilot častniški namestnik pl. Kiess, eden naših najboljših pilotov, je padel v zračnem boju. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 25. maja. Iz glavnega stana se poročila: Bojno delovanje artiljerije je ob deževnem vremenu po dnevu ostalo omejeno. V zvezi z nočnimi sovražnimi napadi severozapadno Kemmela, vzhodno in zapadno Alberta pa je mestoma močno narastlo. Sovražni napadi so se ob velikih izgubah izjalovili. Pri Hamelu smo v protinapadu vrgli sovražnika nazaj; sicer pa so bile njegove napadalne čete sestreljene že pred našimi črtami. Posadka nekega opazovalnega letala je iz cele skupine angleških bojnih letal zbilta štiri sovražna letala na tla. — Ludendorff.

Dunaj, 26. maja. (Uradno.) Razen nekaterih iz artiljerijskim ognjem podpiranih poizvedovalnih poizkusov italijanskih v Tomalskem odseku nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 26. maja. (Uradno.) Južno kanala Niuport in ob obeh straneh Dysemindna smo ujeli ob manjših podvzetjih več kot 70 Belgijcev. Čez dan zmerni artiljerijski ognji je postal zvečer na posameznih oddelkih živahnejši. Ob nastopu noči je postal tupatam v ozemlju Kemmel, južno Some, med Moreuil in Montdidier znatnejši. Pri Bucquo je ponesrečilo več angleških sunkov. Tudi na drugih delih je bilo živahno poizvedovalno delovanje sovražnika. Pri tem so bili zahodno Montdidiera ujeti Amerikanci, v Ailette ozemlju Francozi in na južnem bregu Aisne severozahodno od La Neuville Angleži. — Ludendorff.

Zadnje vesti.

Štajerski in koroški Nemci pri cesarju.

Dunaj, 24. maja.

Danes dopoldne se je vršila avdijenca volksratovcev, Nemcev in nemškutarjev Koroške, Štajerske, Kranjske in Primorske. Ob 10. dopoldne je bilo sprejetih pod vodstvom deželnega glavarja barona Aichelburg-Labia 20 Korošcev, uro pozneje pa pod vodstvom ptujskega Orniaga in njegovega pobočnika znanega Linharta deputacija spodnještajerskih, kranjskih in primorskih vsenemcev in nemškutarjev. C poteka obeh avdiene objavlja c. kr. korespondenčni urad naslednje poročila:

Pri sprejemu odposlanstev iz južnih planinskih dežel s strani cesarja je imel njihov govornik koroški deželni glavar baron Aichelburg-Labia nastopni nagovor:

Zastopniki obeh (!) v koroški deželi prebivajočih narodnosti so prišli pred Vaše Veličanstvo, da predložijo svoje težke pomisleke proti jugoslovanskim stremljenjem, ki daleč presegajo okvir deklaracije z dne 30. maja 1917. Koroška vovodina v svoji sedanjí sestavi od 1.

1335. pod žezlom Vaše slavne dinastije tesno združena z našo ljubljeno domovino, vedno zvesta in neomajna napram cesarju in državi, se čuti vsled jugoslovanskega sunka močno ogrožena v svojem obstoju in v svoji enotnosti. Dočim večji del mož, ki so zreli za presojo javnih zadev, stoji na bojišču, se nabirajo podpisi v smislu jugoslovanske deklaracije in žal se mora ugotoviti, da se skuša pritrditev posameznih doseči z različnimi prevarami. Pravo mišljenje pretežnega dela slovenskega prebivalstva na Koroškem se izraža v tem, da je polnočno zastopstvo v državnem, kakor tudi v deželnem zboru poverjeno skoraj izključno Nemcem in takim Slovencem, ki hočejo vzdržati staro prijateljsko razmerje med obema deloma in narodnostni mir v deželi. Mnoge občine s 70, 80, 90 odstotki slovenskega občevalnega jezika, kjer ne more biti govora o kakí majorizaciji Slovencev imajo Nemcem prijazne občinske zastope. Vaše Veličanstvo naj blagovoli sprejeti na znanje, da od 262 koroških občin so se skoro vse, med temi 56 jezikovno mešanih, izrekle proti tem stremljenjem. Že v zgodovinski seji dne 17. avgusta 1848 je koroški deželni zbor na predlog Slovenca dr. Matije Rulitza soglasno izjavil, da so bili Korošci bodisi Slovenci ali Nemci enotno ljudstvo in da hočejo tudi ostati ter da razlika jezika ne sme biti nikdar ločujoč element Igde njihove skupnosti. Smem pač poudariti, da je Koroška izmed jezikovno mešanih kronovin ona, ki je po naravi svojega prebivalstva in po svoji deželni politiki svoji slavni vladarski rodovini in njenim vladam doslej prizadevala najmanj skrbi. Mrne razmere v deželi pa bi bile resno ogrožene, ako državo razkrojujoča deklaracijska politika deluje za raztrganje naravne enote koroške dežele in za uničenje njenega narodnostnega miru. Kakor vedno, tako je Koroška tudi v svetovni vojni v brezpogojni vdanosti stala na strani cesarja in države: Sprejemala je z veseljem nase vse žrtve, ki so potrebne za samovzdržanje Avstrije in za priboritev zmagovitega častnega miru. Od 387.000 prebivalcev stoji približno 60.000 za orožje sposobnih mož, med temi naša zadnja kri kot prostovoljni strelci pod orožjem in sicer pogostoma na vroče obojevanih frontnih točkah. Tudi kar je storila Koroška za fronto, zlasti s točnim izpolnjevanjem dobav, katerih se zahteva nerazmerno visoko, je bilo pripoznano s ponovnimi prijaznimi besedami Vašega Veličanstva in s soglasno sodbo vojaških in civilnih oblasti. Petina (!) koroškega prebivalstva so Slovenci, ki pa so ostali svojim jezikovnim sorodnikom na Kranjskem in Spodnjem Štajerskem doslej precej tuji (!), od katerih jih loči naše obmejno gorovje in samostojen razvoj domačega narečja. Skozi stoletja nadaljevano mešanje nemške in slovanske krvi, mešana naselitev in gospodar. skupnost obeh narodnosti in ne v zadnji meri mirno razpoloženje Korošca obeh jezikov, vse to je zvezalo usodo obeh narodnosti tako tesno med seboj, da jezikovni boj, ki se je drugod začel razvneti takoj po začetku ustavne dobe, ni našel tal na Koroškem do novejšega časa. Vaše Veličanstvo! Pripoznati je treba z veseljem, da so se Slovenci tudi iz drugih kronovin z malimi izjemami borili vzorno na bojišču; ali njihova zvestoba je plod staroavstrijskega mišljenja in čutenja, ki v preprostem ljudstvu še živi in mu napravila obrambo skupne države za samo ob sebi umljivo potrebo, ne pa posledica prej navedene jugoslovanske deklaracijske politike, ki prizadeva v parlamentu avstrijski državi težkoče za težkočo, ji odreka potrebna sredstva za častno končanje te strašne svetovne vojne, pomaga podaljševati vojno in preti, da spravi Avstrijo in Vašo najvišjo cesarsko hišo zadnji trenotek ob uspehe njene junaške samoobrambe. Ne pustimo, da bi začel ta strup v naši domovini učinkovati. Nočemo videti naše domače dežele nepolitično raztrgane, vsled česar bi bil ozki jezikovno mešani južni robni del Koroške priklopljen preko obmejnih Alp kot življenja nezmožen pridevek mali, Nemcem sovražni državi. Nočemo pa tudi ne nikake posebne pozicije za jezikovno mešano ozemlje v okvirju kronovinskih mej, ker pomešanih nemških in slovenskih elementov sploh ni mogoče urediti v okraje za upravo sposobne, in ker bi ne nastala nikaka ločitev med Nemci in Slovenci, marveč bi se na jezikovno mešanem ozemlju šele prav razvil narodni prepir. Preko meja naše domovine hočemo ostati pripadniki velike in močne Avstrije. Vsako nadaljnje omanjanje državne zveze smatramo kot začetek konca veslele Avstrije, kot začetek konca sijaja stare častitljive habsburške krone, kot konec celotne avstrijske zastave in moči na Adrij. Dohod do morja mora biti popolnoma zagotovljen, veljavnost celotne Avstrije se mora braniti v Trstu pred vsakim motenjem. Od pričetka ustavne ere in tudi pred sta živela oba naroda na Koroškem v miru in složnosti, pospešujoč blagor gyoje domovine in tako naj tudi ostane. Sedaj pa, ko ogrožajo nezaslišane zahteve po jugoslovanski državi naše harmonično sodelovanje in s tem tudi preizkušeno državno enotnost, ki naj se naravnost raztrga, hrumi glasno ogorčenje preko naše domovine, na katero vdanostno opozoriti Vaše Veličanstvo se čutimo primorane. Mi mislimo in čutimo staroavstrijsko; sledeč temu občutku izrekamo, da naj ostane Koroška nerazdeljena kakor dosedaj. Stremljenja Nemcev v Avstriji se krijejo z interesi naše dedne dinastije in države (!), kakor je zopet pokazalo zadnje glasovanje o vojnih kreditih v državnem zboru. Tako stopam pred Vaše Veličanstvo, našega najmilostljivejšega dežel. gospodarja s ponižno prošnjo, da naj Vaše Veličanstvo odvrne vse, kar bi moglo ogroziti našo nerazdružno ljubljeno domovino in domačijo.

Mi Nemci iz alpskih dežel, ki spadamo vedno k največjemu državljani moramo nujno prositi: Vaše Veličanstvo blagoizvoli naša skrbipolna izvajanja milostivo upoštevati in z veličastno močjo zapovedati »do tukaj in ne dalje!«

Pri sprejemu odposlanstva je pozdravil cesar najprej voditelja odposlanstva deželnega glavarja Leopolda barona Aichelburga. Deželni glavar je nato ogovoril cesarja ki je takoj odgovoril. Cesar je posebno povdarjal celokupnost države in ozir na zgodov. razvoj posameznih dežel. Potem je deželni glavar predstavil posamezne člane odposlanstva, katerim je cesar podal roko ter se razgovarjal z njimi o deželnih zadevah.

Z namestnikom deželnega glavarja, Hömlingerjem, ki je tudi predsednik deželnega kulturnega sveta koroškega, se je razgovarjal cesar o gospodar. razmerah. Ko je Hömlinger opozarjal cesarja na manifestacijsko zborovanje dne 20. maja v deželni hiši v Celovcu, je cesar odgovoril, da mu je to znano, zborovanje da je imelo lep uspeh ter je pokazalo enotnost Koroške. Poslanec Dobernig — je rekel cesar — je bil poročevalec. Z dežel. odbornikom Winklerjem se je razgovarjal cesar o aprovizacijskih zadevah.

Poslanca Doberniga je vprašal cesar, kako je z njegovim zdravjem ter mu je v nadaljnjem razgovoru, m katerem je Dobernig omenjal, da občina celovška ne more pri vojaštvu letos izposlovati oprščenja za potrebno nadzorstvo pri kopalšču ob vrbskem jezeru; smeje; se obljubil: no to se bo pa že še napravilo.

Z deželnim poslancem baronom Francem Aichelburgom je govoril cesar o poškodbah v kanalski dolini. Dr. Angerer je razložil vladarju naraščajoče pomanjkanje glade prehrane na Koroškem. Duhovna člana odposlanstva, dekan Habernig in župnik Marklet, sta naglašala, da se je nemška koroška duhovščina popolnoma postavila na stran svojih sorojakov proti razdelitvi dežele ter da se je izjavila za ohranitev enotnosti dežele.

S posebnim zanimanjem — pravi poročilo — je vzel cesar na znanje izjavo županov jezikovno mešanih občin, da hočejo oni, kakor tudi večji del slovenskega prebivalstva, živeti z Nemci v miru in slogi in da hočejo ohraniti mir v deželi. Cesar je izrazil nad tem svoje posebno zadovoljstvo ter rekel ponovno, da je lepo, ker vlada prijateljsko razmerje med Korošci, in da naj bi tudi nadalje ostalo tako razmerje. Poslancema barodu Aichelburgu in Michorju je cesar obljubil pomoč za obnovitev kanalske doline. Celovškemu in beljaškemu županu je cesar izjavil, da se vselej rad pomudi med svojimi Korošci.

Končno se je cesar zahvalil Korošcem za veselje, katero so mu napravili s svojim prihodom, ter je v slovo vsakemu posameznemu podal roko.

Ob enajstih dopoldne je cesar sprejel odposlanstvo zastopnikov spodnještajerskih občin, med katerimi so se nahajali tudi zastopniki »slovenske narodnosti«.

Govornik spodnještajerskih Nemcev, ptujski župan Ortnig je istotako protestiral proti ideji jugoslovanske države in kritiziral nato parlament, češ da je hiša večnih sporov. Zato prosil cesarja, naj reši vlada državne potrebe tudi brez parlamenta, okrepi z enotnim poveljstvom in državnim jezikom enotnost države in spravi s samoupravo Dalmacije in Galicije državni vpliv nemškega naroda do veljave. Govornik štajerskih slovenskih nemškarjev, Linhart, je prosil cesarja pomoči proti jugoslovanski nevarnosti, istotako tudi zastopnik kočevskih Nemcev in kočevskih duhovnikov in zastopnik ljubljanskih Nemcev.

Cesar je odgovoril nato sledeče: »Zahvaljujem se vam vsem za topla manifestacija patriotičnih čustev. Rad se spominjam pri tej priliki številnih dokazov požrtvovalne zvestobe do cesarja in države, posebno v težkih dneh vojne. Svest sem si, da zamorem vedno računati na Vas, istotako Vi name. Marsikaj v pogojih za narodni in kulturni razvoj posameznih narodov je potrebno izboljšanja in se Moja vlada tudi trudi, da najde pot, ki bi zadovoljila vse. Taka rešitev se zamore izvršiti le v avstrijskem okviru in ne sme biti najmanj oškodovati niti zgodovinskih posebnosti dežel in sile njihove zveze, ne svobode naših velikih gospodarskih potov, ne duševnih in materialnih temeljev za združeno, silo in procvitanje države. Bodite torej brez skrbi! Nobena agitacija proti tem vrhovnim načelom se ne bo mogla neovirano razširjati, kaj šele dejanski uveljaviti. Avstrijska misel bo imela v Meni vedno močno, nepremagljivo zaščito. Čakajo nas še marsikateri težki dnevi, vendar pa smo že čez polovico poti in smemo upati, da dosežemo v nepredolgem času, kmalen, pravičen, plodnoten in trajen mir. To je najvažnejši cilj mojega življenja.«

Cesar je zaključil, da računa tudi v bodoče na zvesto sodelovanje Nemcev pri gotitvi dr-

žavnih interesov in je zagotavljal, da nemštvo nikdar ne bo ovirano pri svojem delu.

Dr. Kaempf umrl.

Berlin, 25. maja. Prezident državnega zbora, pravi tajni svetnik dr. Kaempf je danes opoldne umrl.

V Ameriki preganjajo nevarne sovražnike.

Novi Jork, 26. maja. Agence Havas poroča, da so v Ameriki zaprli nekdanjega profesorja v Dublinu, dra. Ernesta Thorowitza, kot nevarnega sovražnika.

Spor med Meksiko in Kubo.

Meksika 26. maja. Republika Meksika je prekinila diplomatske odnose s Kubo. Meksikanski poslanik v La Havauna je odpoklican, ravno tako tudi kubanski poslanik v Meksiki.

Aprovizacija.

Gostilničarji in zavodi dobe meso v torek, dne 28. t. m. popoldne od 2. do 4. v cerkvi sv. Jožefa.

Iz petkove seje mestnega aprovizacijskega odseka je poročati, da je kalamiteta z moko vedno občutnejša. Aprovizacija dobiva z največjo težavo toliko moke, da je za enkrat še mogoče speči kruh. Sedaj je Ljubljana preskrbljena z moko za 1 teden. Moke za kuhno aprovizacija sploh ne dobi. Kakor je objavljeno, razdeljuje aprovizacija krompir, in sicer onim krajem, ki še niso bili na vrsti. Tekom prihodnjih dni razdeli aprovizacija tudi svojo zalogo kislega zelja in se razdelilni načrt pravočasno objavi.

Krompir za IV. okraj. Stranke IV. okraja prejmejo krompir v torek, dne 28. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 230, od 9. do 10. št. 231 do 460, od 10. do 11. št. 461 do 690, popoldne od pol 2. do pol 3. št. 691 do 920, od pol 3. do pol 4. št. 921 do 1150, od pol 4. do pol 5. št. 1151 do 1380, od pol 5. do pol 6. št. 1381 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kilograme. Stranke, ki se izkažejo z zelenimi izkaznicami A, plačajo kilogram po 50 vin., stranke, ki se izkažejo z zelenimi izkaznicami C ali izkaznicami prve in druge uradniške skupine, plačajo kilogram po 1 krono, vsi ostali po 2 kroni.

Razno.

* Foparija? V škofijskem listu dunajske nadškofije je bil razglašen »milejši postni red«, ki pravi: Ob dispenciranih postnih dnevih (to so vsi tedenski dnevi razen pepelnice, petkov, postni in kvaterini dnevi, vigilije božičnih praznikov, vnebovzetja in praznika vseh svetnikov ter velikonočna sobota do opoldneva) se sme uživati pri glavnih obedih meso, pri večerjah mesna juha in malo mesa. Abstinencijski dnevi (z vzdržnostjo mesne juhe in mesa) so vsi drugi petki, izvzemši onega, na kateri so letos vsi svetniki. Raba živalske masti in uživanje mesnih jedi in rib je vedno dovoljena. Posebna dovolila se dajo za letne semnije ali slavnosti za posamezne dni, dalje za vse tvorniške, rudniške in poljske delavce v veleobratih, za na gostilniško hrano navezane posvetne osebe (tudi za potnike, ali obiskovalce zdravilišč s spremstvom, za spremno osebje vlakov in ladij). Za osebe, navedene v oklepaju, je le veliki petek, za druge pepelnica sreda, veliki petek in božična ter binkoštna vigilija pa tudi te dneve post. — Take postne dneve, kakor jih predpisuje ta naredba, si bodo lahko privoščili le imoviti kristijani. Toda oni, ki so siromašni, se po teh »postih« ne morejo ravnati in morajo dalje stradati! Zato je ta »vojna postna naredba« jako podobna fopariji!

* Zrtev zračnih napadov. »Frankfurter Zeitung« poroča, da je bilo v Koloniji pri zadnjih zračnih napadih 25 oseb mrtvih in 85 ranjenih. — »Reuter« poroča, da je bilo pri zadnjih zračnih napadih v Londonu 40 oseb mrtvih in 179 ranjenih.

* Zdržanje brez hrane. Človek je mogel preje (dandanes bi tega ne dokazal) zdržati brez hrane 20 dni, nekateri te vrste umetniki so privedli celo na 30 do 40 dni. Mačka zdrži 15 do 20 dni, a mora pri tem piti, pes zdrži 30 dni, če pa nima vode, pogine že osmi dan. Kunec ali domači zajec zdrži 14 dni, golob 10, vrabec pa samo dva dni. Največje stradalne umetnice so želve. Zgodilo se je že, da je želva živela brez hrane čeli dve leti. Pač bi bilo po volji aprovizacijskim uradom in vojnim hujskačem, če bi imeli mi želvine želve. Potem bi se vojska nadaljevala brez konca in kraja in »zdržali bi vsi do konca«.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Josip Petejan.
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejša plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. — Litografija.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

TEDENSKE SLIKE

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep detektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike in sploh vseh strok poljudnega znanstva.

„TEDENSKE SLIKE“ so nepolitičen in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le zabavi in pouku.

„TEDENSKE SLIKE“ bi naj imela naročene vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKE SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.

„TEDENSKE SLIKE“ stanejo četrt leta K 3.80 pol leta K 7.50 in celo leto 15.— K. Naročite si „TEDENSKE SLIKE“ takoj!

Posljite nam svoj naslov in pošljemo vam 1 številko „TEDENSKE SLIKE“ za stonj in poštnine prosto na ogled.

Upravništvo lista „TEDENSKE SLIKE“

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.1.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA -
Stolna ulica 2-4 Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Iščemo

vivalce in strugalce železa (Eisenglesser Dreher) za našo vivalnico železa in tvornico polj. strojev. Prehranbene razmere v mestu ugodne. Samci dobe celo oskrbo v lastni tovarniški kuhinji za K 4.— dnevno. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevkov na SMEV, tvornica strojeva, Bjelovar (Hrvatsko).